Nr. 93. Anulu XXXI.

# GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 5 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 13|1 Decembre 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxe timbrale a 30 cr. de fiecare publicare.

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA

Transilvani'a.

Ilustrulu Dnu episcopu alu Gherlei Dr. Ioane Vancea e denumitu archiepiscopu si metropolitu pentru a dieces'a Alb'a Iulia. —

## Actu de acusatiune.

Din telegramulu esitu in Nr. tr. amu vediutu cu satisfacatória bucuria, ca on. colega Al. Romanu, Redactorulu respundiatoriu alu „Federationei", fù absolvitu insintea tribunalului de jurati din Pest'a in 7 Dec. Cu acésta fapta institutulu de jurati a mai castigatu una eminentia preste tóte judeciele de presa. Tribunalele, ce incalca pe suspitiuni pentru a califica crimele necesistinte si potu depune armele justitiei dinaintea juriului, déca nu judeca „sine ira et studio". —

Inse se vedemu, obiectulu acusei d. Al. Romanu si apoi se vedemu unde si cum ne aflamu.

„Federationea" a fostu prima fói'a, care a publicatu prononciamentulu din Blasiu; ea la republicatu cá art. incepatoriu de dieci de ori cu subscrieri cu totu. Actulu de acusa, facutu din partea fiscalului intre altele cuprinde aceste invinuiri ale ei:

„Articlii determinati mai susu si cuprinsi in numerii 25 si 28 ai diurnalului politicu mentionatu, cari prin strinsa'a loru legatura nu formeza propriamintu decatu unu singuru articlu continuatu in doi numeri, staca deadreptulu unitatea de statu a teritoriului de sub sant'a coróna maghiara si scitia la faptic'a ei disolutiune precum si la stramutarea violenta a constitutiunei si la nesupunere facia cu autoritatile legali; ca-ci cu privire la uniunea infiintiata pre bas'es legiloru sanctionate si realisata chiaru si in fapta, carea unifica cu totulu Transilvani'a cu Ungari'a, este disu espresu in aline'a a 2-a a articlului din numerulu 25: „ca Romanii antiunionisti din Transilvani'a nu potu recunósce pre deputatii transilvani dela diet'a din Pest'a nici cá deputati ai Transilvaniei nici cá ai Romaniloru de acolo, ca-ci mandatulu loru se basédza, in intielesulu argumentatiunei acelor'a, pre una lege electorale nevalida, si ca nu se póte tractá cu antiunionisti decatu pre temeiulu Diplomei Leopoldine si a acelorasi conditioni, cari -si le-a asecuratu siesi Croati'a; ca-ci, afara de acést'a, in aline'a a 7-a din articlulu de frunte alu numerului 28, cu provocare la articlulu precedinte, se enuncia deja cá una convictiune intima a redactorelui:

„ca maioritatea Romaniloru din Transilvani'a nu voiesce si nici nu póte se recunósca pre deputatii romani transilvani din Pest'a cá deputati ai patriei si ai natiunei romane si ca, prin urmare, nu li recunósce nici chiaru dreptulu, de a lucrá réu de a tacé in Corpulu Legislativu alu Ungariei, in numele natiunei romane;

„ca diet'a din Pest'a nu are de a decide despre independinti'a si autonomi'a precum nici despre drepturile natiunali ale Transilvaniei;

„ca natiunea romana nu a alesu deputati, pentru cá acestia se o despoie in diet'a din Pest'a de patri'a sa si de drepturile sale."

In fine, pentru ca fapt'a deputatiloru transilvani de a se fi infacisiatu in diet'a de Pest'a, se numesce s m i n t a comisa, fapta culpósa, si se provóca pentru emendarea acestei sminte a loru, cá se abdica prin unu protestu colectivu si se'si depuna mandatele.

Articlulu de frunte de sub rubric'a: „Romanii in dualismu", separatu de articlulu de mai de susu, si publicatu in numerulu 38 alu alu diurnalului „Federationea", scitia la disolutiunea acelorasi unitati de statu, respective la transformarea violenta a constitutiunei si la nesupunere facia cu autoritatile legali, si anume prin acea

ca drepturile Transilvaniei si cu deosebi ale Romaniloru suntu aratate in aline'a a 4-a cá unele, cari nu potu incapé in cadrulu legiloru maghiare;

ca in aline'a 11-a facia cu Uniunea efectuata se afirma: „ca Romanii (adica cei din Transilvani'a) stau pre unu altu terenu de dreptu publicu, decatu cá se póta castigá ceva dela dualismu", mai de parte prin acea,

ca parlamentulu maghiariloru, cá necompatibile cu dreptulu Transilvaniei, nu este recunoscutu in aline'a a 18-a;

ca Uniunea infiintiata, precum se afirma, prin fortia si nu cu invoire impromutata, este denegata in aline'a a 19-a; mai de parte prin acea,

ca puterea si validitatea legiloru este denegata in aline'a a 20-a, pana ce nu va fi una nóua lege electorale" sol. —

Aceste invinuiri fura nimicite de institutulu de jurati, fiindca acesta nu afla nicaiurea in tr'ensele crim'a de turburarea pacei, nici delictu. Si none? Nóue nici ca ne o iertatu a publica actulu de acusa, care ni s'a infacisiatu in 3 Dec. cu crim'a de turburarea pacei publice pe pretectatulu de suspitiune, care inse nime nu o potù intemeiá. — Eramu se nu mai luamu nici reoursu, ca indesiertu fù si celu-altu, totusi simtiulu inocentii vrù a usá de tóte beneficiale legei, déca institutiunea liberale a juriului se inlocuiesce la noi in Transilvani'a de starea esceptionale, si de gur'a cea larga a calumniarei diurnalistice, ca Gazeta agitéza, déca si candu vorbesce in soldulu adeverului si alu eternei dreptati, aparendu interesele natiunei sale, ale concordiei intre natiuni si deodata si ale fericirei statului. — Nu e nici o virtute, nici unu eroismu a-si resbuna cineva candu are panea si cuitulu la mana; e inse o urma neiertata a vatama onórea si pusetiunea altuia, vrendu a face capitalu politicu din suspitiuni, dupa cari si sucomanulu de pe spate inca se póte despropriá.

## Cuventarea dep. Borlea

tienuta in siedinti'a din 25 Novembre a casei representantiloru in Pest'a.

(Capetu din Nr. tr.)

Spre a documentá acést'a, nu e de lipsa a merge departe! se aruncamu numai una privire la intemplamintele din 1848 si 1849. Lupt'a esacerbata si sangerósa, ce a decursu atunci intre cetatiani si natiunile din tiéra, si tristulu resultatu pentru ambele parti documentéza pre deplinu asertiunea mea. — (Sgomotu; ast'a nu se tiene de obiectu!) — Me rogu, aceste se tiene de obiectu, pentru ca suntu fapte. — Multi voiescu a atribuí lupt'a de atunci reactiunei si camarilei, dar ei scitu pré bine, ca acea lupta a fostu numai sperarea natiuniloru in contra oprimerei natiunalitatei si limbei loru; acea lupta a fostu cu totulu naturala si a provenitu din impulsulu conservarei propie.

Prin urmare, déca voiti domniloru a vedé pre tóte natiunalitatile, cari locuiescu de sute ani in acésta patria, multioitme, fericite si inspirate un'a catra alt'a de increderea si iubirea neincungiurarea, si déca voiti cá patri'a nóstra se fia mare si se prosperezo, apoi nu e numai consultu si necesariu cá, delaturandune proiectulu comisiunei, se se primésca proiectulu de lege redactatu prin deputatii romani si serbi si presentatu din mandatulu acestor'a prin deputatulu Alecsandru Mocioni, ci scét'a este una recerintia neincungiurarea, ca-ci pana ce celu d'anteiu nu multiamesce nici decatu pre natiunile nemaghiare, si prin urmare ar' produce frecari si nemultiamiri nenumerate, si ar' semená certe si discordie neintrerupte intre natiunalitati, ba ar' casiuná chiaru ruinarea totale a tierei, celu din urma nu olatina nici incata ecsistinti'a, intregitatea si autonomi'a tierei, contiene pretensiunile ecuitabili si juste ale natiuniloru din patria si, devenindu lege, garantéza inoredera impromutata si iubirea fratiésca intre tóte natiunile din patria si, bas'atu pre principiulu libertatii si alu egalitatii, asecuréza consolidarea si fericirea patriei.

Acestia suntu totu statia factori, cari in interesulu viitoriului si ecsistintiei secure a dulcei nóstre patrie trebue se'i avemu insintea ochiloru si se'i luamu de indreptariu in deslegarea ocstionei natiunali, déca voimu marirea si fericirea patriei.

Ca-ci de si sórtea a surisu in mare mesura de doi ani incóce natiunei maghiare si multe din dorintiele sale s'au implinitu, in catu mai, orbiti de acesta succesu, voru dice si voru cugetá, ca avendu in mana sórtea si pusetiunea loru, voru poté complaná acésta afacere respective deslegarea ei, chiaru si fara de a considerá dreptele pretensiuni ale natiunalitatiloru, scést'a ar' fi dupa parerea mea una procedere fórte periculósa si este fórte necesariu si de doritu, cá se se delature proiectulu comisiunei, si se se deslege cest'a natiunalitatiloru asia cá, la timpulu unei fortune séu nenorociri eventuali, tóte natiunile se apere patria frumósa cu sacrificiulu si abnegatiunea unui fiu catra muma-sa dulce.

Dreptu, ca Escelenti'a Sa d. cancelariu br. Beust, venindu in 1866 din Sacsoni'a la Vien'a, s'a pusu in frontea guvernului si a midilocitu implinirea multoru, ba dupa maioritatea dietei a tuturoru dorintieloru maghiare, inse se nu perdemu din vedere aceea ce ne-a invetiatu esperinti'a pre toti, ca guvernulu si politic'a din Vien'a suntu fórte schimbatióse, mai schimbatióse decatu timpulu de primavéra, si asia leene se póte intemplá cá, mai nainte séu mai tardiu, prin presiuni interne séu esterne, se vina din careva parte a lumei in locuiu lui Beust unu altu invetiatu si barbatu de statu, carele punendune in frontea guvernului, va fi conduscu de alte principie, va incercá pentru intarirea monarchiei si pentru fericirea popóreloru alte esperimente, si Ungari'a va pati atunci cá si biat'a Transilvania, adica legile si sanctiunate de acum se voru dechiará prin una simpla patente de nevalide, luandu afara firesce diferitele legi relative la darile si sarcinele grele si chiaru nesuportabile, precum si la detoriele de statu; si apoi atunci vomu avé esperiuti'a trista, ca constitutiunea din 1867 se va modificá cu totulu si va remané numai cu una parte, care amu fi pré aplecati a o daruí celui mai mare inimicu alu nostru.

Aducetive sminte, domniloru, Transilvani'a inca a avutu legile sale din 1863 si 1864, facute de diet'a sa si sanctiunate de principele seu; aceste legi, prin machinatiuni si prin concursulu unoru consiliari de rea credintia se dechiarara de nevalide prin una simpla patenta. Natiunea romana din Transilvani'a pentru fidelitatea si lealitatea sa necalitta catra tronu si guvernu si pentru sacrificarea sangelui seu, precum ni-a spusu-o unu barbatu mare si potinte, s'a pusu la o parte, si s'a remuneratu in unu modu, care dieu un este de invidiatu; cu tóte ca eu nu voiu recunósce nici una data, cá legile facute de una dieta si sanctiunate se se póta desfiintá prin una simpla patenta, cu atatu mai pucinu legile memorate ale Transilvaniei, cari nu numai in animele romaniloru transil-

vani, ci si in ale tuturoru romaniloru din Austri'a sunta statu de inradecinate, catu nici una patenta nu le va poté sterge de acolo nici una data. Si apoi, acesa ce a patitu-o Transilvani'a in 1867, o póte pati, dieu, si Ungari'a in 1869 séu mai tardiu.

Eu credu, onorabile camera, ca la deslegarea cestiunei nationali nu trebue se perdemu din vedere nici impregiurarea ce o atinsei, nici timpurile grele ce voru poté se urmeze, ca-ci in casu de periclu va fi bine, déca tóte nationalitatile din patria voru trai in pace perfecta si in confidintia si iubire fratiésca, si insufletite de libertatea comune, de sentiulu egalitatei si alu fratietatei, se voru luptá cu emulatione pentru patria si libertate in contra ori carui periclu, veni ar' ori si de unde.

Dreptu acesa, dupa ce proiectulu memoratu alu comisiunei nu este basatu nici pre principiele libertatii, egalitatii si ale fratietatii, nici nu este sustienutu de dreptate si ecuitate, ba primirea lui, chiaru si numai principiale, involve una intentione de maghiarisare fortiata, care caracteriséza preste totu acestu proiectu; dupa ce proiectulu comisiunei ar' poté fi numitu mai bine una lege pentru maghiarisarea fortiata a nationaliloru nemaghiare; dupa ce neresspectarea si ignorarea drepteloru pretensiuni ale nationaliloru si sugrumarea drepturiloru loru naturali ar' casiuná una smaretiune dorerósa si ar' produce evenemintele triste din 1848 si 1849, cari aru fi una calamitate grea pentru tiéra; din contra, dupa ce proiectulu de lege presentatu prin Al. Mocioni nu vatema nici decatu integritatea si autonomi'a tierei, ci garantéza pre temeiulu egalitatii, libertatii si alu fratietatii espresse intr'ensulu consolidarea, marirea, inflorirea si fericirea patriei; eu respingu pre celu d'anteiu si mi dau votulu meu pentru alu deputatului Alecsandru Mocioni.

Catu pentru afirmatiunile domniloru deputati Bartal si Makray, ca unele natiuni nemaghiare gravitéza catra Romani'a séu Dumnedieu scie unde, se 'mi fia permisu a reflectá, ca acésta suspitionare nu este nóua, ea s'a repetitu pana acum de mii si mii de ori, totudeuna fara vreunu temeiu solidu; acésta arma din causa tolosirei ei dese atat'a s'a scirbitu, din causa vechimei ei atat'a s'a ruginitu, catu ea nu mai póte servi nici spre folosulu acelor'a, cari o intrebuintéza, nici nu póte causá stricatiune acelor'a, contra carora se indreptéza.

Ere catu pentru sustulu, ce d. deputatu Bartal ni dede in coventarea sa de eri, fiindu acestu sustu mai multu unu ordinu alu unei dictatóre pentru scopuri sei, reflectezu numai atat'a, ca modulu, in carele se adresa catra noi d. Bartal, a fostu neparlamentariu.

In fine, eu vedu de lipsa a dechiará ca, la casulu nesteptatu, candu maioritatea ar' primí cá base a discusiunei speciali séu proiectulu comisiunei séu pre celu alu lui Deák, nepotendu luá asupra mea responsabilitatea pentru consecintiele dannóse si triste, si pentru cá, in impregiurarile critice ce voru poté se urmeze, nimene se nu'mi póta imputá, ca si eu am lustu parte in confsptoirea acelei legi, — eu nu potu nici decatu si nici ca voiu luá parte in desbaterea speciale. —

## Cuventarea dep. Dr. Iosifu Hodosiu

sied. camerei pestane din 26 Nov.

Onorat'a camera! Candu la 1866 acésta camera a alesu o comisiune de patrudieci de membri cu acelu scopu cá se prepareze si se astérna camerei unu proiectu de lege in cestiunea nationale, eramu in acea sperantia si in acea credintia, ca asta mare si importanta cestiune ce pre noi toti asemene ne intereséza, se va deslegá odata intru multiumirea si indestulirea nóstra a tuturoru si intru multiumirea si indestulirea tuturoru nationaliloru locuitórie in acésta tiéra.

Mi pare reu, ca dupa cele petrecute pana acum, me vedu insielatu in sperantí'a ce nutriamu, si credinti'a tóta mi o amu perdutu.

Ca-ci ce a facutu acea comisiune de patrudieci? — Me iertati domniloru cá se ve enarcu aci partea comica a lucruloi; partea dramatica se petrece aici in casa; éra partea tragica va urmá dupa ce dvóstra veti votá proiectulu de lege propusu de comisiunea centrale. — Ce a facutu acea comisiune? Fiindca lucrulu erá fórte urgentu, a alesu o subcomisiune cá se prepare proiectulu in cestiune. Acésta subcomisiune, fiinduca lucrulu erá fórte urgentu, a lucratu incetu incetu si totu mai incetu, pana ce in urma abia in lun'a lui Iuniu séu Iuliu anului trecutu substerne camerei unu proiectu de lege in cestiunea nationale. Camer'a, naturalmente, 'lu transpune proiectulu la comisiunea de patrudieci; acést'a, firesce, pentruca lucrulu inca nu perduse din urgenti'a se, abia in dilele din urma ale lunei Octobre trecutu se aduna a lucrá la discutiune proiectulu subcomisiunei.

Dar' ce se intempla aici? Proiectulu subcomisiunei se pune la o parte, si se ieu la discusiune unu altu proiectu de lege elaboratu de doi membri ai comisiunei; acestu proiectu se discuta, se reforma, se emenda, si in urma se substerne camerei ca votu alu maioritatei din comisiune, substernendu totuodata si unu votu alu minoritatei, care, precum se scie este proiectulu de lege elaboratu de romanii si serbii deputati in acésta camera.

Camer'a, se intielege, tramite atatu votulu maioritatei comisiunei catu si celu alu minoritatei la sectiuni. Ce s'a facutu aici? Dvóstra sciti; s'a primitu, nu s'a primitu, s'a discutatu, nu s'a discutatu — votulu maioritatii. — Si acum? Acum ne sta inainte unu proiectu de lege, care nu este nici celu alu subcomisiunei, nici celu alu maioritatei, nici celu alu minoritatei comisiunei; ci precum se dice este unu proiectu de lege esitu din sectiunea a siesea, si renovatu, reformatu, indreptatu, prefacutu, nefacutu, sucitu, resucitu de comisiunea centrale si substernutu camerei mi se pare de vreo optu nóue dile.

Dupa tóte aceste, eu ve intrebu; ce proiectu de lege este acest'a? de unde, din a cui initiativa se deriva? Ca, déca cu atat'a inlesnire se potea face unu proiectu de lege in cestiunea nationale, atunci nu pricepu, pentru ce erá de lipsa a esmite o comisiune de patrudieci membri inainte de ast'a mai cu trei ani de dile, si pentru ce a perde atata timpu?

Pentru a lamuri, si a lamuri ideele — veti respunde. Tristu respunsu, dupa tristulu resultatu ce'lu vedemu. Dar', pe catu timpu erá numita comisiunea de patrudieci, si pe cato timpu a lucratu, de si incetu, parte acésta parte subcomisiunea n'ati auditu opiniunea publica? celu pucinu opiniunea publica a romaniloru si serbiloru? Deputatii romani facusera de buna séma una proiectu de lege in causa nationale, care'lu cunósce acum tóta lumea; deputatii serbi de asemene au facutu astfeliu de proiectu; apoi, deputatii romani si serbi au facutu impreuna, séu mai bine si-a unificatu proiectele loru de lege, v'a datu una singuru proiectu in asta cestiune vitale; si dvóstra sciti, ca din tóte partile s'a manifestatu opiniunea romana si serba pentru acestu proiectu, care ve este cunoscutu acum mai bine de doi ani, si care de catra romanii si serbii din asta tiéra s'a primitu cu multa adhesiune si multa placere.

Si totusi domniloru, acum ne vedemu in facia cu unu proiectu de lege, care nu scimu, ca de unde vine, si care n'a lustu in considerare acea opiniune publica espresa cu stat'a vigóre, dar' care in tóta liter'a si pe tóta pagin'a arata acea politica sghircita, avara, care cu, dupa atate promisiuni profuse nici odata n'asiu fi asteptatu dela deputatii nationei maghiare. Séu ca aceste promisiuni nu au fostu sincere. O! atunci totusi remane adeveru, ca „potentes potenter agunt", si dvóstra cari aveti acum puterea in mana, in'r'aderu, ca puternice lucrati. Dè cerilu, eu v'o poftescu, cá se nu suferiti nici odata pagub'a acestei potentie.

Si acum domnii mei, trecu la obiectu, la proiectulu de lege ce este la ordinea dilei.

Cá totudéun'o, asia si acum me voiu tiené si voiu vorbí strinsu la lucru.

Nu voiu urmá partea filosofica si de dreptu naturale, nici partea istorica si legale a cestiunei. Cea d'anteiu v'a aratatu-o deputatulu si amiculu meu Alecsandru Mocioni, cea de a dóa'a v'a demustratu-o deputatulu si de asemene amiculu meu Dobrzansky. Dar' nici nu me voiu inaltiá la acea culme de civilisatiune, de unde a vorbitu dlu br. Eötvös, aratandu, indirecte celu pucinu sfortiandose a aratá, ca civilisatiunea in Ungari'a e conditionata dela limb'a maghiara; ci lasandu pe acest'a in ide'a sa de civilisatiune, voiu vorbí in catu voiu poté la partea practica a cestiunei.

Inainte de tóte, si acum la inceputu chiaru éca ve dechiaru, ca eu proiectulu de lege alu comisiunei centrali nu'lu potu acceptá nici in principiu macaru.

Si nu'lu potu acceptá pentru acea, pentru ca nici elu nu purcede din nici unu principiu, nici elu nu staveresce principiu. Pentru mine domniloru, intregritatea teritoriale a tierei si unitatea politica a statului, nu este acelu principiu, din care ar' trebuí se purcedemu la deslegarea cestiunei de limba si nationalitate. — Limb'a si nationalitatea, diversitatea de limbe si nationalitati, nu pericilitéza nu ezardéza acelu principiu. — Intregritatea teritoriale a tierei, si unitatea politica a statului nu se manifesta in unitatea de limba si nici in asiu numit'a unitate de natiune politica (politikai nemzetegység), care la noi, unde sunto state nationi, precum romana, serba, maghiara, nu póte avé nici unu intielesu; ci ea se manifesta in unu domnitoriu, unu guvernementu, unu legislatiune, una armata. Éca espresiunile reali ale unitatei de statu; radiemulu si siguranti'a acestor'a este libertatea si egalitatea nationaliloru atatu in privinti'a politica catu si in privinti'a nationale séu a limbei. Si eu ve intrebu, déca in proiectulu de lege alu deputatiloru romani si serbi, este numai o espresiune macaru, care ar' fi indreptata contra integritatei teritoriale a tierei séu contra unitatei politice de statu? — Séu ve intrebu, déca poteti dvóstra deduce acést'a si numai din spiritulu acelui proiectu macaru? Nu.

Unitatea politica de statu asia dar' nu este, nu póte fi conditionata dela unitatea de limba, si cu atatu mai pucinu póte fi conditionata dela positiunea privilegiata a unei natiuni asupra celorlalte; din contra, asta positione privilegiata póte se periciteze unitatea teritoriale si politica Si vedeti, proiectulu de lege alu comisiunei centrali tocmai astfeliu de positiune privilegiata vre se creeze pentru limb'a si natiunea maghiara, vrendu a o decretá de singuru politica, ba ce este mai absurdu inca, vrendu a legiferá, ca tóte nationile, romana, serba si celelalte tóte facu natiunea politica maghiara, un'a si nedespartita. Lucru neauditu si nepriceputu de mintea si rationea omenésca. Chiaru pentru acea, eu proiectulu de lege alu comisiunei centrali, nici nu'lu potu numí de „proiectu de lege pentru egal'a indreptatire a nationaliloru", precum vreti dvóstra a i de nume; ci mai vertosu si mai potrivitu l'asiu numí „proiectu de lege despre limb'a si natiunea maghiara". Inse, a face astfeliu de lege nu erá de lipsa. Acelo sunto legile dela anii 1836, 1840, 1844 si 1848. Sunto pline aceste dispositiuni privilegiate pentru limb'a si natiunea maghiara, si de desnationalisare séu maghiarisare a celorlalte nationi. Déca nu cumva dvóstra vreti a sanctiuná aceste legi, chiaru prin proiectulu de lege ce este la discusiune. Atunci inse legislatiunea dvóstra vine in contradicere ea cu sine insasi. Ca-ci in adres'a dela 1866 éca ce se dice: „simtiulu de nationalitate ce se desvólta din di in di, merita atentiune, si acel'a nu se mai póte mesurá cu mesur'a timpiloru trecuti si a legiloru vechi".— Acum ve intrebu, ce este acestu proiectu de lege alu comisiunei centrali, de catu acceasi mesura a timpiloru trecuti si a legiloru vechi, ce ofende nationile chiaru in desvoltarea simtiolui loru nationalu?

Mai incolo totu in acesa adresa se dice, ca: „noi (adica camer'a) cu vóia sincera suntemu gat'a a garantá prin lege totu ce cere interesele loru (a natiuniloru) si interesulu comunu alu patriei". Eu asia credu, ca acesa ce este interesulu loru, interesulu natiuniloru, numai ele potu se o spuna mai bine, numai ele sunto competente aci. Si pentru acesa eu sunto de parere, ca mai bine se urmá aci acesa, ce s'a urmatu in cestiunea cu proiectulu de lege despre educatiunea poporului; a convocá o anchéta din tóte nationile, séu ale conchiamá in adunari nationali si ale ascultá parerile, dorintiele si simtiemintele. Pentruca, precum ministrulu de culte si instructiune publica dlu br. Eötvös — care mi pare reu, ca nu e aci — in siedinti'a dela 24 Iuliu anulu curentu respundiendu domnului deputatu Alecsandru Ciansdi in cestiune relegiunaria, a disu acestе: „negu, ca guvernulu ar' avé dreptu si nu credu, ca chiamarea legislatiunei ar' fi a decide in aceste (relegiunarie) cestiuni fara a luá in considerare simtiemintele, parerile si dorintiele fiacarei beserice, pentruca in trebi relegiunarie póte simpl'a maioritate a decide cestiunea, dar' nu o deslega; in cestiuni inse deslegarea e de dorita"; chiaru asia dieu si eu acum in cestiunea de limba si nationalitate; simpl'a maioritate

o póte decide, dar' nu o deslege, si nu o póte deslegá mai alesu cum este compusa astadi acésta camera, care in maioritate maghiara nu i vine la socotéla a luá in considerare parerile, dorintiele si simtiemintele natiuniloru in cea mai grava cestiune, in cestiunea de limba si de nationalitate, care asemene relegionei, ba si mai multu este conditiunea vietiei unui poporu.

Si ací fia-mi iertatu a reflectá dlui ministru de culte — de si nu'lu vedu ací — ca frecarile religionarii nu atunci au incputu a incetá candu a'a prochiamatu principiulu de egalitate pentru tóte besericele, ci atunci candu aceste a'au vediutu assecurate in ecsistinti'a loru; asia si frecarile nationali nu atunci voru incepe a incetá candu se va prochiamá principiulu egalitatei pentru nationi, ci atunci candu aceste se voru vedé assecurate in ecsistinti'a loru nationale.

Totu in adres'a ce memorai mai in susu, domniloru, se dice: „noi (camer'a) in crearea legiloru referitórie la interesele diferitelorn nationalitati inca vomu urmá principiulu dreptatiei si fratietatiei."

Si me incercu domniloru a demostrá, ca in proiectulu de lege alu comisiunei centrali nu e urmatu nici principiulu dreptatei nici principiulu fratietatei?

Dar' este dreptate si fratietate acolo, unde libertatea si egalitatea individuale, libertatea si egalitatea nationale, libertatea si egalitatea bericéscа, ba nici chiaru libertatea si egalitatea associationiloru nu s'a luatu in nici o considerare?

(Va urmá.) „Fed."

---

UNGARI'A. Pest'a. Siedinti'a din **1-a** Dec. a camerei deputatiloru.

Dupa unele interpelatiuni si curente se ica la ordinea dilei inarticulárea metropolitei romane gr. cat. de Alb'a Iulia si a episcopateloru din Lugosiu si Gheri'a. Simony se opune la punctulu, unde se dice, ca cu respectivii episcopi numai se inmultiescu membrii tabulei magnatiloru, pre candu elu ar' dori nóua organisatione a tabulei r.

Alecsandru Romanu propune unu §. cá provisoriu se se conchiame unu congresu, care se tracteze si resolveze cestiunile urgenti ale besericiloru romane gr. cat. Propunerea se respinge si se primesce proiectulu in generalu si in specialu fara modificare; nemenea se primesce si unu proiectu de lege si concesiunea pentru drumulu de feru Oradea-Clusiu-Brasiovu.

Dupa aceste se ica la ordinea dilei **unirea** Transilvaniei cu Ungari'a.

Ilie Macelariu incepe desbaterea generala, dicendu, ca cei ce au subscrisu propunerea de resolutiune in caus'a uniunei n'au fostu conduси de tendintie separatistice; nime n'a vrutu se atinga intregitatea corónei Ungariei nici se provóce dusmanii intre natiunile tierei. Ele sustienu, ca pretiusa lege de uniune nu este facuta si sanctiunata in modulu recerutu, prin urmare nu posede conditiunile unei legi, si inca ea nu este lege. Aici fù indreptatu de presiedintele la ordine, fiinduca trage la indoiéla valórea legiloru sanctionate (vuete si strigari amenintiatórie). Macelariu continua; presiedintele 'lu monitéza a dóua óra (larma mare in dieta). Macelariu dechiara: Fiinduca in camer'a acésta nu se afla libertate de vorbire abdice de la continuarea cuventarei. Macelariu se vediù silitu a parasi sal'a.

„I. P. Deseanu dupa „Feder." intrébа, ca ecsiste libertatea vorbirei in cas'a dietei ungaresci ori ba? si déca e, óre e in dreptu presiedintele a luá cuventulu dela membrii casei, candu aceia n'aru fi deuna parerea cu elu?

Dupa ce presiedintele Sol. Gajzágó mai borborosi ceva, si dupa ce urletele turbate se mai repetira, se acóla

Paulu Nyáry si provóca cas'a, cá loandu in consideratiune impregiurarile, se asculte pe oratoriu, ca acest'a se'si póta motivá motiunea.

Macelariu fù invitatu a-si continuá cuventarea in favorulu motiunei pentru redeschiderea dietei transilvane.

C. Ioane Bethlen ar' vré a combate temeiulu motiunei aperate de Macelariu, fireace déca i ar' succede."

I. Rannicher ica cuventulu si vorbesce intr'o cuventare lunga (H. Ztg.) cam asia: Noi traimu in fapta in timpulu puterei vaporelui (sborolui). Asta o simtimu si in sal'a acésta, unde pana acum mergea trébа mai linu, dar' acum mergu lucrurile pe rupete de gutu. Asia se vede, ca legislativ'a vrea acuma la finea sesiunei, candu mai suntu statea proiecte urgente de resolvitu, se tractéza si acésta cestiune cata se póte de usioru. — Intrebarea inse déca lucru usioru e totu odata si bunu? 'lu silesce acuma a dóu'a si póte cea din urma óra a cere patienti'a camerei.

„Transilvani'a e si era membrulu celu mai vechiu alu Ung. de si cu puscinue propria de dreptu si cu administratiune deosebita si era in stare buna sub Carolu Roberto, Ludovico marele, Mateiu Corvinu. Dupa fatalitatea dela Mohaciu (adica candu maghiarii facura o proba cá ce potu ei singuri. Ardéulu deveni unu statu electoralu sub principi nationali, si totusi Transilvani'a facù servitiu Ungariei sub Bocskay si Bethlen, cari eluptara din pacea dela Vien'a si dela Linz insaitarea reformatiunei cu scutirea protestantiloru si cu inaltirea limbei si literaturei maghiare in Transilvani'a. De altmintrea tiéra era in stare trista, incatu unindusse óra cu Ungari'a in 1688 statutile cu privire la cele trecute si inchisiara plangerea asia: „Manebit in aeternitate temporum historiarum monumentis inserta fatalis illa tragoedia, quam hoc regnum sub protectione turcica et inter discordantes principes sustinuit".

Transilvani'a de si cá unita cu Ungari'a intr'unu statu, totusi erá o parte intregitória a corónei Ungariei. In art. de lege XVIII 1744 alu Ungariei, sub Mari'a Teresia, se dechiara, ca Transilvani'a se va guverna cá o tiéra tienatória de corón'a Ungariei. Totu in acesto art. se determina cá asia numitele partes ze se anecteze la Ungari'a, dar' ascultandusse transilvanenii. Acta determinatiune a facutu incepututu la indelungatele pertractari de anecsare pana ce dupa unu secolu ne aduse la uniunea intregei tieri cu Ungari'a. Indata dupa mórtea lui Iosifu II. vrú diet'a Transilvaniei a se anecta la Ungari'a, cá mai puternica, fara a se lepada de autonomi'a politica, de legislatiunea si administratiunea sa; legatur'a o cautá inse numai intr'o cancelaria aulica comuna pentru obiectele comune; inse fara succesu. In 1791 remase Transilvani'a dar' éra de sine limitita, pana candu gravaminele pentru anecsarea comitateloru numite partes, er' agitara in diet'a Ungariei caus'a uniunei. In art. 21 din 1836 diet'a Ungariei otari formulu anecsarea partiumuriloru. Transilvani'a si retienú dreptulu la partiumuri, pana candu diet'a Transilvaniei din 1841, ustenita de lungile certe, veni se érasi la intrebarea ideale, óre n'aru fi mai buna totu'a uniune? — Diet'a decise inse a insarcina pe una deputatiune sistematica ad hoc a face unu operatu, care impartasitu cu jurisdictiunile se se pertracteze dupa ordine in viitória dieta. Operatulu nu se facù, dar' diet'a merge mai departe si in 3 Nov. 1847 asternuse Maiestatei Sale o rugaminte, cá se midilocésca si din diet'a Ungariei o deputatiune, care se se intieléga cu cea din Transilvani'a, spre a lucra unu planu pentru uniunea ambeloru tieri, care se se pertracteze in ambele diete. In 1848 puterea ideeloru erá statu de mare, in catu fara multa desbatere Ungari'a otari art. VII se unésca Ardéulu si statorile din Ardéu inca se grabira a urmá decisiunei acesteia.

„Ce e dreptu articolului de uniune din Ardéu ei lipsesce autenticitatinea, adica, dupa drepturile de statu transilvane, ei lipsesce ultim'a forma serbatorésca a publicarei (Ausstellung) prin propria subscriere si cu sigilulu principelui tierei pe ecsemplarele tiparite. En celu pucinu inca n'amu vedutu unu atare ecsemplariu; de acesa ar' fi fórte bine, candu s'ar pune pe més'a dietei celu pucinu unu singuru ecsemplariu din acelea — séu totusi **macaru articolulu uniunei sanctiunatu in originalu se se puna pe més'a ca mere**. Inse orcatu ar' fi de doritu pentru importanti'a obiectului, cá se nu ecsiste erórea acésta de forma, care nu trebue se se neconsidere cu totulu, totusi acum nu se mai póte scóte de aici unu argumentu in contra uniunei, mai multu credu, ca dupa pusctinea de adi a relatiuniloru de dreptu de statu ale Austro-Ungariei atatu de esentialminte modificate, legalu si prin contractu sigilate, uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, candu n'ar fi otarita mai inainte, adi ar' trebui a fi unu postulatu alu necesitatei politice."

Numai despre intrebarea póte acum fi vorb'a, cum si in ce modu se se reguleze pe cale legale determinatiunile, ce se lasara deschise, pentru definitiv'a ecsecutare a uniunei, pentru cá acésta uniune pentru ambele parti se fia activa, plina de binecuventare, care se aiba in sine garantiele unui viitoriu duratoriu si se devina una fapta complinita pe deplinu si rupta la o parte pentru totudéuna."

De aici trece la istoriculu, ca in 1848 in art. VII alu dietei Ungariei se dice, cá ministeriulu se intre in cointielegere cu diet'a din Transilvani'a si in viitori'a dieta se se propuna lege, in care se fia base principiulu, ca Ungari'a e gata a primi si sustiené tóte legile speciali si libertatile Ardéului, care nefiindu impedecatório deplinei unioni, sunto favorabile libertatei nationale si egalei indreptatiri. Acésta fù cea d'antaia apromisiune, care o dede Ungari'a Transilvaniei in caus'a uniunei."

Mai incolo continua, ca diet'a Ardéului a esmisu o deputatione regnicolaria, care in intielegere cu ministeriulu se faca operatulu uniunei. Dep. sasi se au invoitu la uniune presupunendu, ca li se voru sustiené drepturile si libertatile nationei si dedera si unu memorandu, pe care dieta 'lu incredintià deputatii regnicolarie, cá se'lu iè in consideratiune la facerea legei de uniune; asta fù a dóua apromisiune. In 1865 in diet'a dela Clusiu nu numai sasii, ci si romanii si dedere dechiaratiunile pentru sustienerea drepturiloru loru, cari in rescriptulu din 25 Dec. 1865 se dicu spriatu, ca voru servi cá propuneri pentru diet'a Ungariei; inse inaintea dietei n'au venitu nimicu de aceste, cu tóte, ca apromise in adres'a din 24 Ian. 1866, ca va fi de lipsa o companire seriósa pentru o invoire ecuitabila. Corón'a in rescriptulu din 3 Martiu 1866 si arata dorinti'a, ca cestiunea uniunei se va face cu respectarea tuturoru factoriloru cu viétia cá deslegarea se fia duratória. Asta e a treia assecurare, care ne-au intaritu in credintia, ca dóra se va resolvi acésta cestiune spre multiumire. Durere inse, ca proiectulu ne mana totu la viitoriu si legislatiunea ne provóce la mesuri provisorie si la plenipotintia pentru potestates acsecutiva, care atata insemnéza, catu a incerca esperimente provisorii preste provisorii spre a stórce fapte, care numai catu voru mai ingreuna opulu viitoriu alu legislatiunei. O lovitura mare pentru nationea sasésca e, ca dreptulu de alegerea comesului se desfintieza in proiectu cu o trasatura de condeiu (stragiri privilegii). Numai pucina patientia, ca indata viu la privilegia; ori dóra pentru ca comesulu sasescu capulu civiloru unui poporu preste totu cetatianu va siedé in cas'a magnatiloru cu legislatorii numiti nascuti si privilegiati si inca la osis, se fia acésta o desdaunare pentru alegerea comesului? Nu primesce proiectulu uniunei, ci propune:

„Onorat'a casa se recerce pe pré on. ministeriu, cá cu respectarea tuturoru acteloru oficióse ce batu aici, si a documenteloru, se propuna in diet'a viitória unu proiectu de lege complinitu si care se incheie definitivu caus'a uniunei."

Transilvani'a e celu mai tare bastionu alu Ungariei dara totu deodata si partea cea mai slabe a ei. Depinde dela intieleptiunea legislatiunei ale face pe sumbele neatacabile (—). Dè Dumnedieu, cá nu cumva se se intample contrariulu! dara pentru acesa: audiantur tamen aliquando et alterae partes (se se asculte totusi odata si celelalte parti.

Dupa prandiu la 4 óre se continua desbaterea.

Gr. Szimay se invoiesce cu proiectulu uniunei, numai, pentru armeni, cari nici odata n'au fostu separatistici, va face unu amendamentu (pentru beseric'a armenésca). Gustavu Kap provocandause la rescripte dice ca nici decum nu se resolvesce cestiunea uniunei, ci se mai adauge unu nou provisoriu la provisoriu si spriginesce propunerea lui Rannicher. Hosszu primesce in principiu proiectulu.

Borlea dupa „Feder" vorbesce asia: „Déca privimu cu seange rece, seriosu si fara partialitate la intemplarile ce se petrecura inainte de amédiu cu ocasiunea pertractarei cestiunei de uniune a Transilvaniei, sum convinsu, ca maioritatea camerei va dá dreptu arfirmatiunei mele, comca spiritele suntu acitiate in onor. camera, si ca aici domnesce antipatia in contra nóstra (sgomotu mare. Nu e dreptu!).

Se mi se permita a dovedí acesa ce a-firmu; ca-ci d. Macelariu, in motivarea proiectului de resolutiune, redactatu si presentatu prin noi, fù impedecatu in continuarea discursului seu nu numai de d. presiedinte, ci de intréga camera, si in urmarea acestei intreruptiuni

mai multi deputati vorbira cu una furia mare in pertractarea acestei motiuni separate, acesa ce a fostu uniculu casu sub periodulu sesiunei presente, éra dupa mai multe rechiamari pro si contra, se concese cá d. Macelariu se'si continue vorbirea, insa din cau'a intreruptiuniloru murmuraririoru infinite fù silitu se recéda dela cuventarea sa, fara de a o fini si motivá.

De si acimu cu totii, ca cativa deputati, cari nu pricepu limb'a maghiara, si au cetitu discursurile sub toti 3 anii cu tóta comoditatea, fara cá se fia fostu impedecati de cineva, — cu tóte acestea d. Avramu Tincu, uitanduse numai la notitiele sale fù opritu dela cuventu prin on. camera, si asia fù silitu se recéda si se parasésca camer'a. (Sgomotu mare. Presiedintele trage clopotielulu si dice: Se scie, ca dlu deputatu Tincu nu s'a uitatu numai la notitiele sale, ci si-a cetitu discursulu, prin urmare afirmatiunea dlui deputatu nu consuna cu fapta.)

Eu nu voiescu se replicu dlui presiedinte, inse siedienda langa dlu deputatu Tincu, am potutu se vedu fórte bine, ca elu nu si-a cetitu discursulu, ci s'a uitatu numai in notitiele sale, si asia afirmatiunea mea consuna pre deplinu cu fapt'a (sgomotu).

Intre asemene fapte si impregiurari, nefiindune permisa motivarea proiectului nostru de resolutiune, si fiindu impedecati in libertatea cuventului (sgomotu mare), este fórte naturalu, ca orice lamurire séu desbatere este imposibile (sgomotu mare).

In urm'a acestoru motive, me vedu silitu, de si cu dorere, a me dechisrá, ca eu nu potu luá parte nici in desbaterea generale, nici in cea speciale (sgomotu mare).

Cu tóte acestea, in interesulu cestiunei pre importante de sub desbatere, mi ieu permisiunea a chiamá cu tóta seriositatea atentiunea on. camere (sgomotu. S'audimu!) la impregiurarea, ca articulu I alu legei de uniune s'a crestu in diet'a dela Clusiu din 1848 sub asemene presiuni, adica spiretele au fostu asia de acitate atunci cá si astadi (sgomotu mare), si apoi esperienti'a, magistr'a cea mai mare a lumei si a vietei, ni-a aratatu in destulu urmarile daunóse si fórte triste (sgomotu mare); deci, logic'a pretinde, cá se evitamu repetirea acestoru evenimente triste (sgomotu mare).

Repetiesca dara ca, dupa astfeliu de cercustari si fapte, eu nu me potu dimite si nici ca me voiu dimite in pertractarile ulteriori ale acestui obiectu (sgomotu mare).

Tisz'a probéza catu póte, ca art. de lege din 48 e sanctionatu si publicatu, provisoriulu s'a lasatu numai (?) in interesulu sasiloru, cá se li se védia mai anteiu dorintiele.

Lazaru Petcu cetesce. (strigate, se nu se cetésca!)

Bonis invita cas'a, cá se lase pe deputatii, cari nu sciu maghiaresce se si cetésca. (Sig. Pap dice, ca presiedintele pórta vin'a la este tóte (strigate la ordine). Sig. Pap vré se vorbésca; vicepres. Gajzágo respinge invinuirile lui Pap; dechiarandu, ca **nu** subtrage cuventulu la nici unu oratoriu. Sig. Pap éra vré se vorbésca si presiedintele inse **ér'** nu'i da cuventu.

Petcu dechiara, ca mergundu tréba asia spriginesce propunerea lui Macelariu. Zeyk abdice de cuventu si indémna si pe cetialalti se abdica, se se insiele lumea, ca desbaterile unionei au armatu cu multiumirea tutororu si fara contradicere.

Bohatielu: proiectulu nu corespunde principiului egalitatei nici interesceloru comune, elu aru fi doritu cá drepturile romaniloru in speciale si egala indreptatire de limba se se recunósca. Egala indreptatire nu se afla in proiectulu de lege pentruca legea de alegere pe singuritele teritorie nationale nu e asemenea. Spriginesce propunerea lui Rannicher.

Min. Wenkheim invita pe toti deputatii, cari doresce cá acestu proiectu se se faca lege se abdica de cuventu, cá altmintrelea s'aru impedece. Gal, Melas, c. Teleki abdica (éljenuri).

Michailu Binder dice, ca monitoriulu ministrului de interne nu e indreptatu catra densulu pentruca elu nu doresce cá proiectulu acesta se se faca lege; comisiunea unionei n'au lucratu nemica, regimulu trebuea se se informeze despre relatiunile transilvane séu se fi facutu o ancheta de deputatii transilvani.

Ludovicu Papu abdice. Vladu intr'o cuventare, ce ne o aduce „Feder.“ intrégu, cu maiestria parlamentaria (ciocoiésca) dice totu ce erá de disu. In fine primesce partea a dóua din proiectulu presentatu de Macelariu. —

(Va urmá.)

---

Insemnamu pentru curiositate, ca Hosszu la § 3 dechiará, ca nu vré a face propuneru, dara totusi trebue se recunósca, ca cu primirea acestui § i s'aru nimici tóte sperantiele nutrite de 20 ani si totusi Sîu se primi nemodificatu.

---

Legea nationalitatiloru si a uniunei s'a primitu ince si in cas'a de susu. Adi se voru afla in man'a coróne, inaltu care, speramu, ca va cumpani cu tóta seriositatea necesitatea concordiei comune nefictive, si prin inalt'a sa intieleptiune si iubire de dreptate va arunca sementi'a discordieloru pe unu petrisiu, unde se nu póta fructifice. —

---

Legea despre honvedi s'a sanctionatu si in 5 s'a publicatu in diet.

Archiducele Iosifu e denumitu de regele supremu comandante la honvedii maghiari. —

Br. Benet s'a inaltiatu la stare de grafu ereditariu. —

---

**Delegatiunile** si au finitu misiunea. — Ministriulu de resbelu se sprimá in un'a sied. ultima catra delegationi cu cuvintele:

„Stamu in ajunulu de evenimente importante“, si aceste cuvinte au adusu pe multi la mare seriositate; pe candu unii credu, ca pentrucá se se primésca bugetulu s'au descoperitu acésta. Dar' ca pentru redicarea de fortaretie in Galiti'a trebue spese ince s'a disu totu in delegationi, unde s'a mesuratu si cartea rosia, catu compunesce. —

---

## Cronica esterna.

ROMANI'A. In siedinti'a din 26 Dec. a camerei deputatiloru a interpelatinea desvoltata a d. Hajdeu, cá noulu ministeriu se descopere invinuirile in privinti'a bandeloru de bulgari si a aliantiei ruso-pruso-serbe; d. primu ministru D. Ghica respunsa, ca scopulu ministeriului actuale nu este de a da atestate si de a apera nici unu guvernu, elu a venitu se se ocupe de afacerile tierei, se faca mai pucina politica si mai buna administratiune. Privitoriu la bande respunde, ca nu cunósce alta decatu acelea ce a fostu la Petrosiani si care se pertractéza in justitia cu usile deschise. In 27 se va pune la ordinea dilei respunsulu la discursulu tronului. —

---

Constantinopole 6 Dec. Pórt'a sustienuta de Angli'a, Austri'a si Franci'a a trimisu **ultimatu** la Athen'a Greciei, pretiendu, cá Greci'a se opresca trecerea voluntariloru la Cret'a, se aresteze capii asociatiuniloru respective se se impedece si libera imbarcare a emigratiloru din Cret'a, ca la din contra se voru goni din Constantinopole toti supusii eleni si se voru inchide porturile pentru corabiele grecesci. Lucru seriosu. — Pórt'a tramise trupe la Dardanele, Angli'a si Franci'a dede ordinu la flot'a din marea mediterana se stè gata spre a plecá la marea grecésca. Tegethoff admiralulu Austriei asemenea se pregatesce. —

„Dinariulu de Petersburg“ spera, ca intieleptiunea diplomatiloru greci si turci va incungiura rumperea relatiuniloru diplomatice. —

In Angli'a ministeriulu D'Israeli s'a inlocuitu cu ministeriulu Gladstone, in care se afla Clarendon amiculu politicei imperat. Napoleonu. —

In Ispani'a republicanismulu pela Cadix incepù a face demonstratiuni armate. —

In Itali'a camera provediù pe regimu cu materialu pentru a ajuta pe connationalii sei si emigrantii loru. —

In Franci'a trecù 2 Dec. fara turburari. Republicanii, cari facura colecte pentru redicarea unui monumentu republicanului Baudin sentu in pace. —

---

## Inscintiare.

Dela subscrisulu notariu publicu regiu, cá comisariu de judeciu, se publica, ca in urm'a incuviintiarei inchitului magistratu urbanu si districtuale cá tribunalu, cu datu, Brasiovu in 21 Novembre 1868 Nr. 8289, se voru vinde cu licitatiune din mana libera realitatile, ce se tienu de mass'a repausatului maiestru panuriariu (postovaru) Ioane Hill.

Spre scopulu acesta se concedu urmatóriele dile de infaciasiari si adica:

1. Spre scopulu vinderei cu licitatiune a casei din strat'a Funariloru numerulu protocolului fundariu 477 si sub numerulu CN. 241, precum si gradin'a de cerasie, care se afla sub Nr. protocolului fundariu 1205, in strat'a din suburbiulu de susu (Scheiu), strat'a de lunga Ratia (Sandgasse), s'a defiptu diu'a de 21 Decembre a anului curgatoriu cá primulu terminu si 28 Decembre cá terminulu alu doilea, totudeun'a la 9 óre inainte de prandiu, in cas'a remasa de repausatulu, strat'a Funariloru.

2. Pentru cas'a din strat'a lunga in Brasiovulu vechiu sub numerulu protocolului fundariu 237—9 si suptu Nr. CN. 270, primulu terminu de licitatiune e defiptu pe 22 si alu doilea terminu pe 29 Decembre a. c., totu dela 9 óre inainte de prandiu, in facia'a locului, la cas'a licitanda.

Doritorii de a cumpera aceste realitati se invita cu acea observare, ca fiecare licitatoriu, care da mai multu, are se depuna indata dupa adausulu judecatorescu 3% din pretiulu redicatu, in manile comisariului licitatiunei, in bani gata, si cumca celelalte conditiuni ale licitarei se afla la dispusetiune in cancelari'a notariatului, spre a se luá informatiune din ele suptu órele oficiului. —

Brasiovu in 29 Nov. 1868.

Regiu notariu publicu
Carolu Conradu,
cá comisariu judecat.

3—3

---


# AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

## BALSAM-PRESERVATIVU

unicului medicamentu escelinte contra spasmuriloru, bóleloru de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repede, diarea, versaturi la femei impovorate, colera, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organeloru mistiutórie, analisatu si aprobatu de chemiculu servitiului sanitariu din Vien'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiului (pe comptantu) ori la posta (Postnachnahme). Pretiulu unei butelie originale cu capsula de cusutoriu si sigilu dimpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. la Brasiovu se afla in depusulu centralu in apotec'a lui MILLER la „corón'a de auru“, tergulu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. I. Solsek negutiatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Deszathy; in Pagarasiu I. Megel, in Sibiiu M. Sill si negutiat. I. Thalmeyer; C. Konya in Iasi; Dr. Hinz in Clusiu; Alb. Jeney in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusiulu ung.; Rud. Smettau in Ploiesci; Csuta et Comp., negutiatoriu in S. Szt.-György si Ioane Ajtai negutiatoriu in Rosia. 8


---

**Ecsemplarie din Gazeta,** lipsa Nrii confiscati, se afla destule. — Se póte prenumera si dela 1. Oct. —

---

Cursurile la bursa in 11. Dec. 1868 sta asia:

| | | | |
|---|---|---|---|
| Galbini imperatesci | — | — | 5 fl. 68 cr. v. |
| Augsburg | — | — | 118 „ — „ |
| London | — | — | 120 „ 10 „ |
| Imprumutulu nationalu | — | — | 69 „ 10 „ |
| Obligatiile metalice vechi de 5 % | | | 60 „ 10 „ |
| Actiile bancului | — | — | 664 „ — „ |
| „ creditului | — | — | 242 „ 30 „ |

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 6. Dec. 1868:

Bani 72·50 — Marfa 73·—.

---


Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.